

Sygn. akt VIII GC 16/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Agnieszka Górska

Protokolant: Anna Galara

po rozpoznaniu w dniu 16 grudnia 2015 r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa B. K.

przeciwko Zakładowi (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o zapłatę 44.079,70 euro

I oddala powództwo;

II zasądza od powoda B. K. na rzecz pozwanego Zakładu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. kwotę 3746,30 zł (trzech tysięcy siedmuset czterdziestu sześciu złotych trzydziestu groszy) tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt VIII GC 16/15

UZASADNIENIE

Powód B. K. wniósł dnia 31 grudnia 2014 r. pozew w postępowaniu upominawczym przeciwko Zakładowi (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. o zapłatę kwoty 44.079,70 EUR z odsetkami ustawowymi w wysokości 8% w skali roku od kwoty 42.793,50 EUR od dnia 21 maja 2013 r. oraz w wysokości 5% w skali roku od kwoty 1.286,20 EUR od dnia 21 maja 2013 r. W uzasadnieniu pozwu wskazał, że swoje roszczenie o zapłatę kwoty 42.793,50 EUR z odsetkami wywodzi z umowy o świadczenie usług doradczych zawartej z pozwaną dnia 14 marca 2007 r., jako należnej mu prowizji za rok 2011 w wysokości 10% przychodów uzyskanych przez pozwaną od jej kontrahenta (...) & (...) z tytułu realizacji umów o dzieło między tymi podmiotami. Roszczenia o zapłatę kwoty 1.286,20 EUR z odsetkami powód dochodził z tytułu kosztów wynagrodzenia pełnomocnika w postępowaniu przedsądowym, na podstawie §§ 2 ust. 2, 13 (...) w zw. z (...) (...), tj. niemieckiej ustawy o wynagrodzeniu radców prawnych.

Referendarz sądowy zarządzeniem z dnia 8 stycznia 2015 r. stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, w związku z czym sprawę przekazano do rozpoznania w postępowaniu zwykłym.

Pozwana złożyła odpowiedź na pozew, w której wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów procesu. Swoje stanowisko oparła na zarzucie niewykonania umowy przez powoda, decyzji syndyka masy upadłości w toku postępowania upadłościowego pozwanej o niekontynuowanie umowy z powodem, zarzucie utraty roszczenia powoda na skutek zastosowania instytucji prawa niemieckiego V. oraz zaspokojenia roszczenia w drodze cesji wierzytelności. W dalszym piśmie procesowym pozwana podniosła nadto zarzut przedawnienia roszczeń powoda.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Prezes pozwanej W. S. i B. K. uzgodnili, że powód podejmie się czynności mających umożliwić zawarcie przez spółkę (...) umów o współpracę z niemieckimi kontrahentami – spółką (...) i spółką (...). W relacjach spółki (...) z B. K. uczestniczył tłumacz R. H., który nawiązywał kontakty w Niemczech oraz załatwiał sprawy urzędowe.

W efekcie B. K. odbył rozmowę z K. K., a ten z kolei zaprosił W. S. na negocjacje. W. S. i B. K. nie zakładali, że w przyszłości B. K. będzie pośredniczył w zawarciu jeszcze innych umów.

dowód: zeznania świadka R. H. (k. 141-142,145)

przesłuchanie powoda B. K. (k. 241-243, 247)

przesłuchanie prezesa zarządu pozwanej W. S. (k. 243-245, 247)

Mając na uwadze, że umowa o dzieło ze spółką (...) miała opiewać na kwotę 400.000 EUR, B. K. i prezes pozwanej W. S. umówili się na wynagrodzenie dla powoda za pośrednictwo w wysokości 40.000 EUR. Ponieważ spółka (...) nie miała wówczas takiej kwoty postanowili, że kwota ta zostanie rozłożona na raty, na dwanaście miesięcy. Miała to być prowizja B. K. w wysokości 10% obrotu jaki uzyska spółka (...) z umowy o dzieło ze spółką (...).

dowód: przesłuchanie powoda B. K. (k. 241-243, 247)

Zakład (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S., jako zleceniodawca, zawarła dnia 14 marca 2007 r. z B. K., określanym jako firma konsultingowa, umowę o doradztwo. W jej § 1 wskazano, że firma konsultingowa przejmuje bieżące doradztwo zleceniodawcy we wszystkich sprawach mogących wyniknąć przy wykonywaniu planowanej i następnej umowy o dzieło pomiędzy zleceniodawcą a (...) & (...) z siedzibą w D., przy czym w kolejnym ustępie sprecyzowano, że w zakresie czynności znajduje się wyłącznie doradztwo we wszystkich sprawach dotyczących rozbioru i obróbki mięsa szynkowego, zaś żadna inna forma doradztwa nie jest wymagana i nie będzie świadczona. W § 2 wskazano, że umowa zawarta jest na czas trwania bieżącej umowy o dzieło między zleceniodawcą a spółką (...), jak również przyszłych umów między tymi stronami, i nie może zostać wypowiedziana dopóki spółka (...) działa na rzecz spółki (...). W § 3 postanowiono, że firma konsultingowa określa zasadniczo czas wykonywania doradztwa, jak również miejsce wykonania działalności według uznania zgodnego z obowiązkami. Wynagrodzenie za usługi (...) określono w § 4 umowy, wskazując, że powód nalicza za swoje usługi wskaźnik kosztów w wysokości 10% wartości rachunków wystawionych przez spółkę (...) spółce (...) w ramach planowanej do realizacji lub realizowanej umowy o dzieło. Zmianę umowy zastrzeżono w § 8 w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

dowód: umowa o doradztwo z dnia 14.03.2007 r. z tłumaczeniem przysięgłym (k. 7-8, 91-92)

We wcześniej, w dniu 19 lutego 2007 r., pozwana zawarła analogiczną umowę z (...) z siedzibą w M.. Umowa dotyczyła produkcji tusz, części mięsnych i produktów dodatkowych, zaś spółka (...) zobowiązała się do wykonania usługi polegającej na rozbiorze mięsa w celu pozyskania szynek wyszczególnionych w wykazie usług, która to usługa miała być świadczona w zakładzie produkcyjnym spółki (...), w zamian za wynagrodzenie w wysokości 407.500 EUR. Umowę zawarto na czas określony od dnia 1 kwietnia 2007 r. do dnia 31 marca 2008 r. Zgodnie ze szczegółową specyfikacją zawartą w załączniku do umowy spółka (...) miała wykonać szynkę gotowaną flizowaną (bez skóry, błon i tłuszczu) w ilości 1.800.000 kg, szynkę gotowaną nieflizowaną w ilości 100.000 kg oraz luźne kawałki w ilości 50.000 kg.

Dowód: umowa o dzieło z dnia 19.02.2007 r. z tłumaczeniem przysięgłym (k. 9-12, 93-94v)

zeznania świadka H. J. A. (k. 237-240, 247)

przesłuchanie B. K. (k. 241-243, 247)

Zakres doradztwa miał dotyczyć obróbki sztuk mięsa. Nigdy jednak spółka (...) nie zwróciła się do B. K. o to, ażeby podjął czynności polegające na doradzaniu jej odnośnie umowy ze spółką (...). Zdarzało się natomiast tak, że chodził do spółki (...) i rozwiązywał tam problemy we współpracy między nią a spółką (...). Nigdy natomiast nie chodził

rozwiązywać takich problemów do spółki (...), ponieważ nigdy nie było problemów we współpracy z tą spółką. Po zawarciu pisemnej umowy o dzieło między spółką (...) a spółką (...) nie wykonywał żadnych czynności pośrednictwa, ani doradztwa na rzecz spółki (...) co do spółki (...). Ustalona przez strony prowizja w istocie przewidziana była za pośrednictwo w zawarciu umowy.

dowód: przesłuchanie B. K. (k. 241-243, 247)

B. K. wystawiał za każdy miesiąc rachunek spółce (...) na podstawie informacji dotyczących obrotu ze spółka (...).

dowód: zeznania świadka R. H. (k. 141-142,145)

przesłuchanie powoda B. K. (k. 241-243, 247)

Spółka (...) zapłaciła za pierwsze miesiące, a następnie płaciła nieregularnie.

dowód: przesłuchanie powoda B. K. (k. 241-243, 247)

przesłuchanie prezesa zarządu pozwanej W. S. (k. 243-245, 247)

Spółka (...) wypowiedziała umowę spółce (...) przed upływem terminu, na który umowa ta została zawarta.

W trakcie spotkania, w którym uczestniczyli B. K. i jego adwokat oraz W. S. i R. H. jako jego tłumacz, rozmawiano na temat cesji wierzytelności pozwanej z tytułu odszkodowania za niezgodne z umową wypowiedzenie przez spółkę (...).

dowód: zeznania świadka R. H. (k. 141-142,145)

zeznania świadka H. J. A. (k. 237-240, 247)

B. K. i spółka (...), reprezentowana przez prezesa zarządu, złożyli pisemne oświadczenie (datowane na dzień 1.09.2008 r.), w którym wskazali, że istnieje porozumienie na czas nieokreślony, zgodnie z którym spółka (...) płaci B. K. za nawiązany przez niego kontrakt handlowy zwyczajową w branży prowizję w wysokości 10% obrotu netto, który spółka (...) osiąga każdorazowo ze spółką (...). Wskazano dalej, że rozliczenie odbywa się miesięcznie z dołu na podstawie obrotów przekazanych uprzednio B. K. przez spółkę (...). B. K. oświadczył dalej, że na okres dwóch lat od 1 kwietnia 2008 r. do 31 marca 2010 r. rezygnuje ze swoich umówionych roszczeń prowizyjnych powyżej 6% każdorazowo uzyskiwanych miesięcznych obrotów netto, pod warunkiem zapłaty wynagrodzenia adwokata A. z dnia 25 lutego 2008 r. w wysokości 759,22 EUR, wpłynięcia podpisanego oświadczenia o wyrażeniu zgody oraz wpłynięcia oświadczenia o cesji wierzytelności z tytułu odszkodowania od spółki (...). Dalej wskazano, że jeśli nie zostanie zawarte odmienne porozumienie, to od dnia 1 kwietnia 2010 r. wynagrodzenie powoda ponownie będzie wynosiło 10%. Częściowa rezygnacja z prowizji miała przestać obowiązywać w przypadku pierwszego naruszenia, gdyby spółka (...) nie stosowała się do zawartego dnia 5 sierpnia 2008 r. porozumienia, zgodnie z którym miała płacić B. K. 500 EUR tytułem aktualnych całkowitych zaległości w wysokości 16.000 EUR do dnia 15 każdego miesiąca.

Umowa została zawarta w ten sposób, że projekt przygotowany przez adwokata H. J. A. został wysłany spółce (...), a po podpisaniu go dnia 11 listopada 2008 r. przez W. S. został odesłany B. K. i odebrany dnia 18 listopada 2008 r.

dowód : oświadczenie z dnia 1.09.2008 r. z tłumaczeniem przysięgłym (k. 350-353, 354-354v)

zeznania świadka H. J. A. (k. 237-240, 247)

Spółka (...) nie płaciła opisanej kwoty 500 EUR miesięcznie.

dowód: zeznania świadka H. J. A. (k. 237-240, 247)

Spółka (...) zawarła z B. K. datowaną na dzień 15 października 2008 r. umowę cesji. Wskazano w niej, że spółka (...) zawarła ze spółką (...) dnia 26 marca 2007 r. umowę na czas określony jednego roku o prace związane z rozbiorem

mięsa szynkowego, zaś z końcem lipca 2007 r. spółka (...) złożyła oświadczenie o bezterminowym zakończeniu współpracy – w sposób niezgodny z umową, w związku z (...) spółce (...) przysługuje roszczenie odszkodowawcze. Spółka (...) scedowała na rzecz B. K. wszystkie przysługujące jej w związku z umową wobec spółki (...) roszczenia odszkodowawcze. Spółka (...) zobowiązała się również do udostępnienia B. K. wszystkich koniecznych do działania dokumentów handlowych .

dowód: umowa cesji z dnia 15.10.2008 r. z tłumaczeniem przysięgłym (k. 13, 95-95v)

W chwili zawierania umowy cesji spółka (...) byli przekonani, że spółka (...) jest mu winna około 28.000 EUR z tytułu umowy o doradztwo z dnia 14 marca 2007 r. dotyczącej spółki (...) oraz kwotę około 33.000 EUR z tytułu analogicznej umowy dotyczącej spółki (...).

dowód: zeznania świadka H. J. A. (k. 237-240, 247)

Po dokonaniu cesji spółka (...) nie kontaktowała się z B. K., ani też B. K. nie kontaktował się ze spółką (...).

dowód: przesłuchanie prezesa pozwanej W. S. (k. 243-245, 247)

W maju 2009 roku pełnomocnik B. K. – H. A. dowiedział się o ogłoszeniu upadłości spółki (...). H. A. nie dokonywał w imieniu B. K. zgłoszenia wierzytelności w postępowaniu upadłościowym.

dowód: zeznania świadka H. J. A. (k. 237-240, 247)

Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim postanowieniem z dnia 23 grudnia 2010 r. stwierdził zakończenie postępowania upadłościowego spółki (...).

dowód: tłumaczenie na język niemiecki postanowienia z dnia 23.12.2010 r. w sprawie V GUp 7/09 z tłumaczeniem przysięgłym (k. 21-22, 99-99v)

W okresie od 17 stycznia do 30 grudnia 2011 r. spółka (...) wystawiła spółce (...) sześćdziesiąt faktur VAT za wykonywane prace na łączną kwotę 427.226,59 EUR; wartość prac dotyczących tylko obróbki szynki zamknęła się kwotą 152.492,57 EUR.

dowód: zestawienie faktur VAT wystawionych spółce (...) (k. 165-166)

rachunki wystawione przez spółkę (...) spółce (...) (k. 167-228v)

Na przełomie 2012 i 2013 roku B. K. dowiedział się o zakończeniu postępowania upadłościowego spółki (...).

dowód: przesłuchanie B. K. (k. 241-243, 247)

Pismem z dnia 18 kwietnia 2013 r. pełnomocnik B. K. adwokat H. A. wezwał spółkę (...) do zapłaty kwoty 102.270,86 EUR brutto jako wynagrodzenia B. K. z tytułu umowy o doradztwo z dnia 14 marca 2007 r. za okres od dnia 9 października 2010 r. do dnia 31 grudnia 2012 r.

dowód: pismo z dnia 18.04.2013 r. z tłumaczeniem przysięgłym (k. 23-25, 100-101)

Pełnomocnik spółki (...) adwokat D. w piśmie z dnia 21 maja 2013 r. wskazał, że spółka (...) odmawia zapłaty i kwestionuje roszczenia B. K., ponieważ nie wykonywał on w okresie, za który żąda wynagrodzenia, umowy – nie świadczył na rzecz spółki (...) żadnych usług doradczych, a ponadto, w związku z ogłoszeniem upadłości to od syndyka zależało kontynuowanie umowy i syndyk taką możliwość odrzucił; pełnomocnik pozwanej podniósł także zarzut przypadku (V.) prawa B. K. z uwagi na fakt, że przez pięć lat nie dochodził swoich roszczeń i spółka (...) mogła zasadnie zakładać, wnioskując po jego zachowaniu, że dochodzić ich nie będzie. Podniósł również, że roszczenie B. K. zostało zaspokojone w drodze cesji wierzytelności przysługującej spółce (...) wobec spółki (...).

dowód: pismo z dnia 21.05.2013 r. z tłumaczeniem przysięgłym (k. 26-30, 102-103)

Pełnomocnik B. K. adwokat A. zwrócił się do R. H. pismem z dnia 6 czerwca 2013 r., w którym zrelacjonował przebieg procesu między B. K. a spółką (...) i domagał się, powołując się na treść cesji, przesłania dokumentów pozwalających na wyliczenie kosztów spółki (...), jakie poniosła w związku z wypowiedzeniem umowy przez spółkę (...). Wskazał również, że spółka (...) w toku procesu podniosła, że nie zostało wyjaśnione jak zostały księgowo wyliczone płatności spółki (...) wynikające z umowy o doradztwo z B. K..

Sąd Krajowy w K. postanowieniem w sprawie (...) z powództwa B. K. przeciwko spółce (...), którego odpis doręczono adwokatowi A. dnia 4 czerwca 2013 r., przesłał stronom ekspertyzę rzeczoznawcy W. M. i zakreślił im możliwość odniesienia się do jego stanowiska w terminie 3 tygodni.

dowód: pismo z dnia 6.06.2013 r. z tłumaczeniem przysięgłym (k. 36-38, 108-108v)

postanowienie w sprawie (...) z tłumaczeniem przysięgłym (k. 35, 106)

W postępowaniu przed Sądem Krajowym w K. istotne było wyliczenie rozmiaru szkody poniesionej przez spółkę (...) w związku z wypowiedzeniem umowy przez spółkę (...), w tym też celu potrzebne były dowody z dokumentów księgowych spółki (...); pozwana takich dokumentów za okres, którego dotyczyło powództwo, nie posiadała.

dowód: zeznania świadka H. J. A. (k. 237-240, 247)

zeznania prezesa pozwanej W. S. k. 243-245, 247)

Sąd Krajowy w K. 3 Wydział Cywilny wyrokiem z dnia 2 października 2013 r. w sprawie (...) oddalił powództwo powództwa B. K. przeciwko spółce (...) i zasądził od B. K. koszty procesu. Sąd wskazał, że powództwo było co prawda słuszne co do zasady, jednakże niewykazane co do wysokości.

dowód: wyrok z dnia 15.10.2008 r. w sprawie (...) z tłumaczeniem przysięgłym (k. 14-20, 96-98)

W 2014 roku spółka (...) nie zawarła kolejnej rocznej umowy o dzieło ze spółką (...).

dowód: przesłuchanie B. K. (k. 241-243, 247)

Sąd zważył, co następuje:

Z uwagi na fakt, że stosunek prawny, z którego dochodzone było roszczenie powoda, został zawiązany w dniu 14 marca 2007 r., a zatem jeszcze przed wejściem w życie Konwencji o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwartej do podpisu w R. dnia 19 czerwca 1980 roku (Dz. Urz. UE C z 2005 r. Nr 169 s. 10), oceny prawa właściwego w niniejszej sprawie, z uwagi na brzmienie art. 17 ww. Konwencji dokonać należy na podstawie art. 27 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 listopada 1965 r. Prawo prywatne międzynarodowe (Dz.U. Nr 46, poz. 290 ze zm.). Zgodnie z tym przepisem jeżeli strony nie mają siedziby albo miejsca zamieszkania w tym samym państwie i nie dokonały wyboru prawa, do zobowiązań z umowy o dzieło, umowy zlecenia, umowy agencyjnej, umowy komisju, umowy przewozu, umowy spedycji, umowy przechowania, umowy składu stosuje się prawo państwa, w którym w chwili zawarcia umowy ma siedzibę albo miejsce zamieszkania przyjmujący zamówienie, przyjmujący zlecenie, agent, komisant, przewoźnik, spedytor, przechowawca lub przedsiębiorstwo składowe.

Powód w niniejszej sprawie dochodził roszczenia głównego o zapłatę kwoty 42.793,50 EUR z odsetkami ustawowymi w wysokości 8% w skali roku od dnia 21 maja 2013 r. na podstawie umowy o świadczenie usług doradczych z dnia 14 marca 2007 r. jako należnego mu wynagrodzenia – prowizji w wysokości 10% obrotów uzyskiwanych przez pozwaną z wykonywania w zakresie rozbioru szynki umowy o dzieło zawartej ze spółką (...). Roszczeniem ubocznym powoda było natomiast roszczenie o zapłatę kwoty 1.286,20 EUR z odsetkami ustawowymi wysokości 5% w skali roku od

dnia 21 maja 2013 r., z tytułu wynagrodzenia pełnomocnika przedprocesowego na podstawie niemieckiej ustawy o wynagrodzeniu radców prawnych.

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na dowodach z dokumentów sporządzonych w języku niemieckim, które zostały przetłumaczone przez tłumacza przysięgłego języka niemieckiego na język polski, a także na dowodach z zeznań świadków oraz na dowodzie z przesłuchania stron, przy czym za pozwaną Sąd przesłuchał jej prezesa zarządu W. S.. Wiarygodność dokumentów nie była przez strony kwestionowana, jak również nie budziła wątpliwości Sądu. Zeznania świadka R. H. oraz H. A. różniły się przede wszystkim co do tego, jakie skutki miała wywołać cesja wierzytelności dokonana przez pozwaną na rzecz powoda. W tym zakresie Sąd oparł się ostatecznie na dowodzie z dokumentu w postaci oświadczenia datowanego na dzień 1 września 2008 r., z którego to zrzeczenie się roszczeń przez powoda nie wynikało. Najistotniejsze znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy miało w istocie przesłuchanie powoda. Z samych bowiem przedstawianych przez niego okoliczności wynikała niezasadność dochodzonego przezeń roszczenia – w szczególności przyznał, że po 31 marca 2008 r. nie wykonywał żadnych usług na rzecz pozwanej, jak również, że nigdy nie świadczył na jej rzecz usług doradztwa. Istotne znaczenie dla zrekonstruowania woli stron podczas zawierania umowy z dnia 14 marca 2007 r. miało również przesłuchanie W. S. – prezesa zarządu pozwanej, który również w okresie objętym ustaleniami Sądu pełnił tę funkcję i brał bezpośredni udział w zawieraniu umowy przez powoda z pozwaną. Tak jak i powód wskazał on, że zamiarem stron wcale nie było zawarcie umowy, na mocy której powód miałby świadczyć na rzecz pozwanej usługi doradztwa, jak również, że taki kształt woli stron był im nawzajem znany.

Stosując przepisy prawa niemieckiego oraz dokonując oceny stosunku prawnego łączącego strony Sąd nie znalazł podstaw do przyjęcia, że powodowi przysługuje od pozwanej wynagrodzenie na podstawie umowy o świadczenie usług doradczych z dnia 14 marca 2007 r.

Zawartą przez strony umowę z dnia 14 marca 2007 r. w ocenie Sądu należy zakwalifikować jako umowę o świadczenie usług, do której znajdują zastosowanie §§ 611-630 niemieckiego kodeksu cywilnego – (...). Zgodnie z § 611 (...) przez umowę o świadczenie usług przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do zrealizowania określonych usług na rzecz zlecającego, a zlecający do zapłaty uzgodnionego wynagrodzenia. Z brzmienia umowy z dnia 14 marca 2007 r. wprost wynika, że obowiązki stron miały odpowiadać tym wskazanym w cytowanym przepisie, powód bowiem zobowiązywał się do świadczenia usług doradczych w zakresie rozbiórki szynki, natomiast pozwana zobowiązywała się do zapłaty określonego w umowie wynagrodzenia.

Zgodnie z przepisem § 614 (...), wynagrodzenie podlega wypłacie po wykonaniu zlecenia. Jeżeli wynagrodzenie naliczane jest w określonych odstępach czasu, to podlega wypłacie po upływie takich odstępów czasu. Z brzmienia tego przepisu wynika wprost, że warunkiem uzyskania wynagrodzenia przez przyjmującego zlecenie od zlecającego jest faktyczne spełnienie świadczenia – wykonanie usługi, która była przedmiotem umowy stron.

Z przeprowadzonych w toku procesu dowodów w sposób jednoznaczny wynika jednak, że powód nie świadczył na rzecz pozwanej żadnych usług doradczych. W szczególności wskazują na to już same zeznania powoda, który wprost przyznał, że co do spółki (...) nie było żadnych problemów zgłaszanych przez pozwaną powodowi, w związku z czym powód nie wykonywał na rzecz pozwanej żadnych usług, w szczególności usług doradztwa. Co więcej, powód wprost przyznał, że nie tylko nie świadczył usług doradczych, ale od początku, już przy zawieraniu umowy, strony nie oczekiwały, że takie usługi będzie świadczył. Z przesłuchania powoda wynika, że w istocie wynagrodzenie, które określone zostało w umowie z dnia 14 marca 2007 r., przewidziane było nie tyle za świadczenie usług doradztwa, ile za pośrednictwo w zawarciu umowy z niemieckim kontrahentem – spółką (...). Z przesłuchania powoda wynika również to, że nie tylko w chwili zawarcia umowy strony nie oczekiwały ich świadczenia, ale również w okresie późniejszym pozwana nie dokonywała żadnych zgłoszeń, które wymagałyby podjęcia przez powoda jakichkolwiek czynności.

Wymaga również zaznaczenia, że z samego zeznań powoda wynika, iż umowa zawarta przez pozwaną ze spółką (...) dotyczyła tylko jednego roku, zaś na dalsze okresy miała być, ewentualnie, przedłużana automatycznie. W tej sytuacji powód nie miał już żadnego udziału w przypadku zawierania umów przez pozwaną ze spółką (...) na kolejne okresy, nie podejmował już żadnych czynności, za które należałoby mu się wynagrodzenie – nie pośredniczył przy zawieraniu

tych umów, a w szczególności nie podejmował czynności mających ułatwić przedłużenie tej umowy między pozwaną a spółką (...) na kolejny okres.

O niewykonywaniu przez powoda żadnych czynności na podstawie umowy z dnia 14.03.2007 r. świadczy także brak wystawiania przez niego dokumentów rozliczeniowych (faktur); z zeznań świadka R. H. oraz prezesa pozwanej W. S. wynika, że wcześniejsze płatności dokonywane były na podstawie faktury wystawionej przez powoda w oparciu o informacje na temat wielkości obrotu pozwanej ze spółką (...).

Już z tych tylko względów wynagrodzenie, które było przewidziane w umowie właśnie za usługi doradcze związane z rozbiorem szynki, a dochodzone w niniejszym procesie, nie mogło być na rzecz powoda przez Sąd zasądzone.

W okolicznościach niniejszej sprawy istotne było, że zarówno sam powód w chwili zawierania umowy był przekonany i świadomy tego, że nie ma świadczyć na rzecz pozwanej żadnych usług doradczych, jak też pozwanej to przekonanie powoda i ta świadomość towarzyszyły. Zastosowanie w tej sytuacji znajduje § 117 ust. 1 (...), zgodnie z którym oświadczenie woli złożone drugiej stronie, za jej zgodą, tylko dla pozorów, jest nieważne. Skoro zatem w chwili składania oświadczeń woli o zawarciu umowy o treści wyrażonej w umowie z dnia 14 marca 2007 r., obie strony były świadome tego, że w rzeczywistości nie jest objęte ani wolą powoda ani też pozwanej, ażeby powód świadczył na jej rzecz usługi doradcze, należało uznać, że oświadczenia te zostały złożone dla pozorów, co skutkuje nieważnością zawartej przez strony umowy.

W związku z tym brak było jakichkolwiek podstaw prawnych, aby zasądzić na rzecz powoda wynagrodzenie z tytułu umowy z dnia 14 marca 2007 r.

Wniosków tych nie zmienia w niczym okoliczność, iż pozwana początkowo, przez pierwszy rok, płaciła powodowi wynagrodzenie, obliczane od obrotu uzyskiwanego przez pozwaną ze współpracy z kontrahentem niemieckim – spółką (...). W ocenie Sądu, takie działanie strony pozwanej było usprawiedliwione tym, o czym zeznał sam powód, a mianowicie, że wynagrodzenie wskazane w umowie z dnia 14 marca 2007 r. w istocie miało być opłatą jedynie za pośrednictwo w wysokości 40.000 EUR (z uwagi na przewidywany obrót w ciągu pierwszego roku ze współpracy pozwanej ze spółką (...) w wysokości 400.000 EUR), stanowiącą prowizję w wysokości 10% obrotów. Z zeznań powoda wprost wynika, że jedynie z uwagi na brak możliwości zapłaty przez pozwaną jednorazowo kwoty 40.000 EUR rozłożono należność z tytułu prowizji za pośrednictwo niejako na raty, uzależniając ją od wysokości uzyskiwanych miesięcznie obrotów. Fakt, że pozwana do 2008 roku płaciła dobrowolnie, przynajmniej w części, należności powoda, które wynikały z 10% obrotu uzyskiwanego przez pozwaną ze spółką (...), oznacza jedynie tyle, że wyrażała zgodę na zapłatę tej należności za pośrednictwo w zawarciu po raz pierwszy umowy ze spółką (...) (obowiązującej przez rok) .

Wobec przytoczonej argumentacji, wystarczającej do oddalenia powództwa, wtórne znaczenie miały dalsze zarzuty strony pozwanej, aczkolwiek i one okazały się, przynajmniej w części, słuszne.

Za zasadny uznał Sąd zarzut związany z instytucją prawa niemieckiego określaną jako (...), a wywodzoną przez niemiecką doktrynę i judykaturę z § 242 (...), który stanowi, że dłużnik jest zobowiązany do wykonania świadczenia w taki sposób, jak wymaga tego dobra wiara z uwzględnieniem zwyczajów przyjętych w obrocie. Instytucja (...) dotyczy sytuacji, w której wierzyciel poprzez niewykonywanie, czy też nierealizowanie swoich uprawnień przez dłuższy czas, naraża się, z chwilą wystąpienia z takim roszczeniem, na zarzut, iż jego działanie pozostaje w sprzeczności z zasadami dobrej wiary. Działanie takie nie korzysta w prawie niemieckim z ochrony i traktowane jest jako niedopuszczalna realizacja roszczeń, która narusza zaufanie oraz słuszne przekonanie kontrahenta, w tym przypadku pozwanej, że wierzyciel utracił już zamiar realizowania swoich uprawnień. (por. (...), L. V. 2013, str. 355 -366, k.334 -335).

Mając powyższe na uwadze należy wskazać, że po roku 2008 (zawarciu umowy cesji wierzytelności pozwanej w stosunku do spółki (...) z tytułu odszkodowania) powód nie podejmował żadnych kroków w celu realizacji swojego roszczenia, w szczególności nie występował do powoda z żadnymi pismami, ani nie domagał się spełnienia tych roszczeń na drodze sądowej. Co więcej, powód nie próbował nawet ustalić wielkości obrotu osiąganego między pozwaną a spółką (...) w celu wystawienia faktury opiewającej na prowizję. Nie tłumaczy takiego zachowania nawet

sam fakt ogłoszenia upadłości pozwanej w sytuacji, w której powód w toku procesu twierdził, że dowiedział się o niej dopiero po jej zakończeniu w 2013 r. (choć jego pełnomocnik - adwokat A. wskazywał, że informacja taka dotarła do niego już w maju 2009 r.).

Co prawda roszczenie powoda dochodzone w niniejszej sprawie dotyczyło roku 2011, niemniej, ponieważ obejmowało świadczenia okresowe, sam fakt zaniechania jego realizacji przez okres trwający od 2008 r. do kwietnia 2013 r., kiedy to adwokat A. skierował w imieniu powoda do pozwanej wezwanie do zapłaty, (a zatem okres pięciu lat), uzasadniał pozostawanie pozwanej w przekonaniu, iż powód nie zamierza już w przyszłości wykonywać swoich ewentualnych uprawnień wynikających z umowy z dnia 14 marca 2007 r. Z tych zatem względów, powództwo nie mogło być uwzględnione z uwagi na uznanie roszczenia - w świetle § 242 (...) za niedopuszczalne.

Wobec kilku różnych podstaw do oddalenia przez Sąd powództwa, wtórne znaczenie dla sprawy miało to, że w istocie postępowanie dowodowe nie potwierdziło tych zarzutów strony pozwanej, które dotyczyły zrzeczenia się roszczeń powoda wynikających z umowy z dnia 14.03.2007 r. z chwilą podpisania umowy cesji. Niezależnie od zeznań świadka H. A. i przesłuchania stron dokument złożony przed ostatnim posiedzeniem przez stronę powodową, a zawierający oświadczenie datowane na dzień 1 września 2008 r., świadczy o tym, że w istocie nie doszło do takiego zrzeczenia się roszczeń, a w każdym razie przeczy tym twierdzeniom pozwanej, zgodnie z którymi wraz z podpisaniem cesji wierzytelności przysługującej pozwanej wobec spółki (...) doszło do zaspokojenia wszystkich wymagalnych roszczeń powoda i zrzeczenia się przez powoda dalszych, ewentualnych, roszczeń.

Wtórne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, wobec rozstrzygnięcia wynikającego z powyższych rozważań, miał fakt, że – jak wynika z samej umowy o świadczenie usług doradczych – prowizja powoda miała być naliczana w związku ze współpracą pozwanej ze spółką (...) dotyczącą rozbioru szynki. Jak wynika zaś z przedłożonych rachunków wystawionych przez pozwaną spółkę (...) w roku 2011 obrót z tego typu prac stanowi tylko ułamek całej wysokości obrotów osiągniętych przez pozwaną wskutek realizacji umowy między pozwaną a spółką (...), a zatem już z tych względów kwota, której żądał powód w niniejszym procesie jest nieadekwatna do hipotetycznie przysługującego mu roszczenia. Wobec uznania roszczenia za nieuzasadnione niewykazanie przez powoda jego wysokości miało znaczenie drugorzędne.

O kosztach procesu orzeczono w punkcie II sentencji wyroku na podstawie art. 108 § 1 w zw. z art. 98 § 1 k.p.c., albowiem pozwana wygrała postępowanie w całości. Na poniesione przez pozwaną koszty procesu niezbędne do celowej obrony w łącznej kwocie 3.746,30 zł złożyły się koszty wynagrodzenia jednego zawodowego pełnomocnika będącego radcą prawnym, stosownie do art. 98 § 3 w zw. z art. 99 k.p.c. w kwocie 3.600 zł na podstawie § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 490), opłata skarbową od udzielenia jednego pełnomocnictwa w wysokości 17 zł, jak również wykorzystana zaliczka na poczet wydatków związanych z tłumaczeniem dokumentów oraz wezwaniem świadka R. H. (które okazały się zbędne, niemniej zostały poniesione) w kwotach 90,21 zł oraz w kwocie 39,09 zł (koszy stawiennictwa tłumacza).